RELAȚIA – CREATORUL ȘI ORGANIZATORUL TERMENILOR

Provocarea de a scrie câteva rânduri despre G. G. Neamțu, într-un moment aniversar pentru Domnia Sa, m-a făcut, mărturisesc, să trăiesc sentimente incredibil de amestecate: mai întâi, un entuziasm aproape copilăresc, dublat de nedisimulata mândrie că mi se încredințează un asemenea privilegiu; a urmat frenezia de a răscoli amintiri, bucuria de a retrăi, astfel, multe dintre ele, culminând cu uimirea de a realiza că intrasem în al doilea sfert de veac de când îl știu pe Profesor. Odată cu asta, au început însă temerile. Spaime reale, concrete, nu metaforice: am trăit atâtea în acești ani, alături și împreună cu Domnia Sa, încât e imposibil să le cuprinzi în cuvinte, în câteva pagini; cu siguranța vor rămâne dezamăgitor de multe lucruri nespuse…

Apoi, altă teamă: cum să le așez? Realizez că, de fapt, cronologia obiectivă a acestor mulți ani e în mare parte falsă în raport cu cea reală, interioară mie, căci prea s-au amestecat și adunat multe, și că nu pot prea bine, nici acum, așa cum nu am putut efectiv niciodată, să separ oglinzile prin care îl privesc – *dascăl, mentor, coleg, șef* și *prieten*. Ipostazele frizează, ele însele, orice legi ale cronologiei, de vreme ce se suprapun încă dinainte ca vreo succesiune a evenimentelor să le declanșeze: în mod aproape straniu, orice efort de memorie a devenit inutil, pentru că nu-mi pot aminti vreun moment în care… *Gabi* să nu (îmi) fi fost toate acestea la un loc.

În cele din urmă, poate teama cea mai mare: îmi place să cred că, după atâția ani, din multe povești, dar și din multe tăceri, știm prea bine, și Domnia Sa, și eu, ce ne leagă, ce gândim și ce simțim. Și e teribil de greu să chiar rostești toate acestea, darămite să le așterni pe o hârtie.

Zise ea și se mai gândi..., cum ar spune chiar G. G. Neamțu, dacă m-ar urmări acum, în timp ce scriu. Dar nu e atât de ușor, domnule profesor, precum pare! În plus, pentru prima oară în toți acești ani, încep să mă îndoiesc că îmi va fi de vreun folos rigoarea pe care am deprins-o din cărțile, articolele și cursurile sale – acele **1.1., 1.1.1., 1.2.**… Sau poate nu! Imaginea primei mele întâlniri cu *Proful*, așezat vizavi de mine la un birou, în timp ce îmi verifica analizele morfosintactice, și mirarea mea de atunci că îmi putea citi scrisul cu capul în jos mă ajută – a câta oară?! – și mă fac să realizez, aproape brusc, ceva: pentru mine, înainte de toate, G. G. Neamțu este și rămâne *Profesorul*, adică *dascălul* prin excelență, de la care înveți, la rându-ți, să-i fii coleg și prieten și să le fii altora profesor, mentor, coleg, șef și prieten.

De aceea, nu îi voi face, aici și acum, o prezentare academică, înșiruind contribuțiile sale științifice incontestabile și nu arareori deschizătoare de drum în cercetarea gramaticală românească. Pe de o parte, cel mai îndreptățit să facă o istorie a ideilor și concepțiilor sale este G. G. Neamțu însuși, cu atât mai mult cu cât o astfel de istorie este necondiționat deschisă: Domnia Sa mai are, cu siguranță, multe de spus în acest domeniu. Pe de altă parte, ecourile acestora în tratatele de specialitate,

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

dar și în conștiințele și în carierele celor ce i-au fost și îi sunt studenți reprezintă o confirmare a valorii sale științifice față de care alte cuvinte elogioase, oricât de sincere și entuziaste, ar părea inutile.

Așadar, tot ce pot face este ca *langsam, aber sicher*, să adun, într-o selecție inevitabil sentimentală, amintiri cu și despre lucrurile pe care le-am admirat și apoi învățat, mai bine de un sfert de veac, de la *Domnul Profesor*…

0. Mai întâi, îi datorez, și eu, cam tot ce știu în ale limbii române contemporane – iar lista e prea lungă să încerc măcar să o schițez: de la ortografie, la foneme și morfeme, de la analize morfosintactice, la meșteșugul de a concepe grile, cu alte cuvinte, o pasiune. Practic, știința mea în ale gramaticii a început, efectiv, cu Domnia Sa, într-un sfârșit de primăvară, când mă hotărâsem, în al doisprezecelea ceas, să dau admitere la Filologie, iar concurența era, pe atunci, serioasă. Am acceptat cu greu să fiu testată la gramatică, convinsă fiind că performanțele mele în ale literaturii române și ale limbii engleze îmi erau mai mult decât suficiente să îmi asigure admiterea. Retrăiesc chiar și acum, adeseori, cu aceleași sentimente amestecate de atunci, drumul spre casă de la prima întâlnire cu Profesorul: consternare, umilință, furie – față de premianta olimpiadelor naționale de română, care, iată, nu le știa chiar pe toate, ba chiar gramatica ei era departe de perfecțiune; apoi admirație și jenă – față de profesorul acela mult prea atoateștiutor și cu un aer grav, despre care nu știam prea multe decât că era un fel de mit în viață și care, după ce se sacrificase *să se uite prin capul meu*, nu văzuse prea multe în ale gramaticii, ba îmi mai și tolerase ignoranța fără vreun comentariu. La următoarele ședințe, trăirile au continuat să fie contradictorii: m-am speriat, efectiv, când, la a doua întâlnire, Profesorul m-a întrebat, aproape dur, cine îmi făcuse tema, iar asta după ce muncisem o săptămână pe brânci, ca să nu mai trec prin aceeași umilință; apoi m-am bucurat vag când concluzia a fost, sec: *tu nu ești proastă deloc*... – ceea ce, aveam să constat, era forma supremă de apreciere la care puteam spera. Apoi, după vreo încă trei întâlniri, abia ce mă obișnuisem cât de cât să respir, efectiv, mai în voie în prezența maestrului, am fost concediată, ca fiind pregătită suficient pentru admitere. Atunci m-am... supărat, pentru prima oară, pe Domnul Profesor. Multă vreme m-am întrebat de ce nu am răsuflat ușurată, nu m-a bucurat timpul scurt în care terminasem pregătirea și nici nu m-a consolat siguranța pe care o dobândisem în ale analizei gramaticale; m-am simțit atunci mai degrabă... abandonată: începuseră să îmi placă nu doar tot mai complicatele provocări morfosintactice, logica și rigoarea lor, ci și profesorul acela sobru și imperturbabil, care, într-o atmosferă aproape austeră, îți făcea totul să pară firesc și incredibil de logic, de simplu.

Prea lunga, poate, rememorare a acelor zile nu e legată doar de faptul că îi datorez intrarea mea, prima, la facultate și nici măcar de realitatea că gramatica pe care am învățat-o atunci a fost cea mai rapidă, riguroasă și temeinică acumulare de cunoștințe de care am avut parte. Privind în urmă, îmi dau însă seama că începusem, atunci doar în parte conștientizat, să înțeleg că Profesorul nu te învață doar gramatică, ci și altceva, poate la fel de important: cum să dăruiești, din ceea ce știi,

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

celorlalți; cum să o faci cu o aproape exagerată modestie și decență; cum să îți dovedești competența și superioritatea prin ceea ce transmiți celorlalți, fără efuziuni și fără a face paradă; cum să îi dai celuilalt încredere fără prea multe cuvinte și fără teatralitate; cum să ai mulțumirea lucrului bine făcut și să ai puterea de a-i lăsa pe ceilalți să zboare, după ce i-ai învățat cum să o facă. Aveam să învăț toate astea mai târziu...

1. În anii de studenție, am început să-mi mai limpezesc, pentru mine însămi, aceste impresii despre Profesor: anticipasem, firește, seriozitatea și rigoarea cursurilor de fonetică și de morfologie, pe care le-am făcut împreună, precum și pasiunea cu care își trăia la ore ideile, demonstrațiile, analizele. Am descoperit, în plus, umorul și ironia fină cu care își presăra, uneori, prelegerile; dar erau, încă, prea multe la mijloc ca să pot citi totul – era emoția examenelor (trăită nu de frica materiei și nici a profesorului, ci din jena acelei prime întâlniri), era – încă – neînțelegerea a tot ceea ce era în spatele sobrietății aproape imperturbabile.

Nu îmi făceam iluzii că faptul că mă pregătise îi mai spunea ceva. În plus, aveam impresia acută că, în pofida atitudinii deschise și deosebit de plăcute de la cursuri, nici nu se poate și nici nu se cade să i te adresezi prea des unei asemenea somități în ale gramaticii, și, oricum, nu fără vreo serioasă motivație științifică. Nu mi-am îngăduit ani buni să cred altfel, deși, în afara prezenței impecabile – căci rareori l-am văzut pe profesorul Neamțu la facultate altfel decât la costum și cravată – și a rigorii duse la perfecțiune, menită, parcă, să-i confirme acel *Neamțu-i neamț*, nimic, așadar, din ceea ce el însuși este și face, atunci și acum, nu impunea efectiv distanța pe care nu îndrăzneam să o trec. Și totuși... Poate de aceea am și trăit, atunci, sentimentul, singular pentru anii studenției, de acerbă invidie față de unii colegi: nefumătoare pe atunci, îi invidiam pe colegii adunați la țigară, în pauze, în jurul profului, căci, iată, un asemenea viciu le îngăduia și o altfel de comunicare cu el decât cea de la curs.

L-am întâlnit rar în acei ani, în afara cursurilor și examenelor, și i-am deschis ușa cabinetului și mai rar: am crezut întreaga mea studenție că menirea mea era literatura, poate și din confortul pe care ți-l dă obișnuința și succesul fără prea mult efort; apoi, luasem, fără probleme, zece la examenele de limbă, deci nu aveam nici motive și nu găseam nici pretexte să îi cer consultații. Oricum, rareori intram pe atunci în cabinetele dascălilor; ca studenți, le priveam, cred, ca pe niște sanctuare (ce naivitate, ar spune mulți acum!), inaccesibile nouă nu prin atitudinea profesorilor – eram puțini în an, ne știau pe toți și erai oricând primit –, dar era ceva în noi care ne oprea să intrăm neinvitați sau fără vreun motiv serios; consideram, așadar, că a fi chemat era o onoare. Așa mi-a rămas în memorie și ziua când profesorul Neamțu m-a chemat în cabinetul său de atunci (până și numărul mi se părea predestinat – 101) și m-a întrebat ce vreau să fac la terminarea facultății... *Lasă tu astea, că e păcat, ai cap de grămătic. Poate te mai gândești*... Nu am înțeles multă vreme cum și de ce nu am uitat cuvintele cu care mi-a scurtat ferm entuziasmul de literat;

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

acum știu de ce: avem, uneori, privilegiul, să întâlnim oameni care, indiferent cât de repede sau de târziu îți dai seama, îți marchează destinul...

2. Prima oară când am îndrăznit să îl sun pe Profesor a fost la un an după terminarea facultății, după ce renunțasem, la absolvire, deopotrivă din amărăciune și revoltă, să mă prezint la un concurs pentru un alt post în facultate: tocmai descoperisem că statutul profesional nu e o garanție a caracterului oamenilor și nici nu îl poate suplini, dar și că, într-o ierarhie a valorilor mult prea bulversată după anii '90, nu era întotdeauna suficient să fii cel mai bun. Mă ambiționam, totuși, să cred că toate astea nu deveniseră o regulă și l-am întrebat, atunci, pe Profesor dacă mai e loc de răz-gândirea mea, poate prea târzie, spre gramatică. Nu știu dacă, fără acea amânare de un an a destinului meu profesional de... grămătic, aș fi realizat pe de-a-ntregul solidaritatea de atunci a membrilor Catedrei de limba română, puterea lor de a ține cont exclusiv de criterii academice, deschiderea și bucuria cu care acordau șanse atunci când considerau de cuviință. Alături de Profesor, alți doi mari dascăli ai Literelor mi-au deschis, atunci, cu o incredibilă generozitate umană și intelectuală, nu doar porțile unei cariere, ci și ale unui destin: D. D. Drașoveanu și G. Gruiță. Nu întâmplător, cred, cei trei erau, așa cum aveam să aflu, mai mult decât colegi: erau prieteni, împărtășeau același caracter, aceleași valori, aceleași preocupări, își admirau și respectau unul altuia incredibila dedicare pentru limba română contemporană. Îmi fuseseră dascăli, mi-au fost apoi colegi și, pe rând, șefi de catedră. Regret și acum, și i-am mărturisit-o, de atâtea ori Profesorului, atmosfera acelor ani la catedră.

3.1. De la bun început mi-a fost greu să dedublez imaginea lui G. G. Neamțu în cea de fost profesor și actual *coleg*. De fapt, nu am făcut-o niciodată, iar sentimentul că mereu ai de învățat ceva de la Domnia Sa va persista întotdeauna. Ani de-a rândul am ținut seminarele de la cursurile sale cu, din nou, trăiri amestecate: bucuria și, de ce să nu recunosc, chiar orgoliul de a fi eu aceea; apoi, mereu teama de a nu greși și speranța de a nu mă îndepărta prea tare de meticulozitatea și precizia riguroasă cu care își obișnuiește studenții, deopotrivă la ore, la consultații și la examene; la toate acestea, s-au adăugat, mereu, nemărturisite emoții. De fapt, dascălul care am devenit i se datorează în întregime, și nu doar în privința științei mele, atât cât este, în ale gramaticii; căci, împreună la examene, la formulat de subiecte sau la corectat de lucrări, am admirat mereu și am încercat să învăț din amestecul acela, echilibrat și doar în aparență paradoxal, de răbdare și îngăduință, dar și de rigurozitate și severitate.

Așadar, într-ale profesiei, totul a început cu același G. G. Neamțu: primul examen, prima admitere, prima inspecție, prima comisie de doctorat și atâtea altele. Ba chiar și primul meu curs, căci mi-a încredințat, pe rând, fonetica și, apoi, morfologia – și nu știu, în atâția mulți ani petrecuți la catedră, ca vreun alt dascăl, în afară de regretatul D. D. Drașoveanu, să fi renunțat la vreunul din cursurile sale pentru un mai (și poate prea) tânăr coleg.

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

Am învățat, astfel, de toate, treptat și cu o neîncetată mirare față de capacitatea de a transmite, de a împărtăși cunoștințe, trăiri și experiențe, dar, mai ales, față de ușurința de a-l modela pe celălalt, aproape pe nesimțite, dar ferm și definitiv. Și nu poți fi decât contrariat de firescul cu care Domnia Sa îți poate da încredere, având el însuși încredere în tine. *Colegi* am devenit, așadar, în timp; o devenire care onorează și împovărează deopotrivă, căci nu există nici frică de a dezamăgi, nici răspundere mai mare decât cea față de cei care cred în tine. Dar câți au în viață norocul unei asemenea poveri?!

În mod straniu, retrăind acum atâtea secvențe de viață, simt că Profesorul aparține, din această privință, unor alte vremuri și unei alte generații, în care, deliberat sau nu, a reușit să mă atragă. Mai mult, realizez cât de anacronică le-ar putea părea unora, în lumea de azi, generozitatea cu care dăruiește – de la gramatică la experiență de viață, de la încredere la camaraderie...

3.2. Da, *camaraderie*, pentru că, pe lângă multele lucruri învățate, s-a mai întâmplat ceva: de la un timp, stându-i tot mai mult alături, m-am obișnuit și să citesc dincolo, mult dincolo de figura sa sobră și aproape severă – cum o percepusem atâta timp. Am descoperit, odată atenuate reținerile, că în spatele ei se ascunde, involuntar sau nu, un om de o extraordinară sensibilitate. Nu mi-a dispărut, cred, niciodată din minte imaginea din prima zi în care îl cunoscusem, aceea de aproape legendară somitate în ale gramaticii, doar că ea a început să nu mi se mai pară impenetrabilă. Așa au început... *poveștile* – gramaticale și colegiale.

3.2.1. Continui și acum, cu fiecare astfel de poveste, să prețuiesc fermitatea, rigoarea și logica cu care își susține și demonstrează conceptele și concepțiile în ale morfosintaxei; continui să admir eleganța cu care discută opinii contrare alor lui, în polemici întotdeauna ponderate, precum și răbdarea cu care ascultă, îndrumă, încurajează sau corectează tatonările, entuziasmul uneori exaltat și chiar stângăciile în domeniu ale mai tinerilor discipoli, recunoscătoare fiind că mă număr printre ei; continui, mai ales, să fiu surprinsă de modestia aproape exagerată cu care face toate acestea. Căci, deloc surprinzător pentru cei care îl cunosc, a descurajat și a respins mereu manifestările de adulare constantă și fățișă, iar eventualele tentative par mai degrabă să îl stânjenească; de altfel, nu l-am văzut niciodată mai vehement decât atunci când întrerupe cuvinte elogioase la adresa sa sau invocări prea insistente a contribuției sale în ale gramaticii. Dar toate acestea sunt firești, de vreme ce modestia e exclusiv apanajul oamenilor de calitate.

Iar Domniei Sale nu ai decât o șansă să îi surprinzi orgoliul, unul cu siguranță involuntar și cel mai probabil neconștientizat: să asculți atent și să poți percepe bucuria aproape imperceptibilă atunci când se prezintă și spune apăsat: *Profesorul* Neamțu sunt...

3.2.2. De altfel, legat de ce spune și cum spune Domnia Sa, poate cel mai greu mi-a fost până am reușit să fac diferența între „fețele" tonului său și să disting, în lipsa oricărei inflexiuni care să îl trădeze, între replicile serioase și extrem de subtilele ironii, adeseori condescendente, dar într-atât de bine camuflate în amabilitate,

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

încât, cu siguranță, mulți nici măcar nu le bănuiesc vreodată. Am priceput, în timp, că severitatea sa e, de multe ori, o formă de apreciere, că imparțialitatea sa nu cunoaște abateri, că duritatea sa nu se manifestă aproape niciodată, iar reacția sa la superficialitate și impostură e, în afară de tristețe, tocmai acea ironie, niciodată răutăcioasă, dar uneori prea fină, poate, pentru cei vizați. Și, astfel, am învățat să zâmbesc, fie și doar în gând, alături de Profesor, și când le urează studenților *o zi bună alături de Guvernul României*, și când testează *moralul trupelor* înainte de examen, dar și, mai ales, când ironia sa îi scapă interlocutorului.

3.2.3. Pentru cei care îl cunosc, e de prisos să adaug că modestia dată de conștiința propriei valori, ce nu mai trebuie nici dovedită, nici clamată, nu a lăsat niciodată loc de invidii sau răutăți, iar umorul fin nu a alunecat vreodată spre malițiozitate. Însă da, Profesorul are, cel puțin prin prisma timpurilor pe care le trăim, și un imens defect: nu doar că e organic incapabil, el însuși, de nedreptăți sau răutăți, dar e și absolut nepregătit să accepte că i se pot întâmpla. Nu am să uit niciodată când m-am supărat, până aproape de lacrimi – iată, a doua oară –, pe Domnia Sa: aflasem, dintr-o pură întâmplare, de ce îi fusese amânată conducerea de doctorat, deși era sigurul nu doar din catedră, ci și din arealul transilvănean, care ar fi meritat îndeobște asta. Mă necăjise teribil nedreptatea, dar m-au mâhnit atunci, și mai adânc, vehemența cu care aproape refuza să accepte ce se întâmplase, înverșunarea de a crede în buna-credință a celor din jur, în pofida tuturor evidențelor, și refuzul de a accepta că valorile pot fi uneori răsturnate de ipocrizie și impostură. Nu cred că l-am iertat vreodată pentru tristețea aceea dureroasă pe care i-am întrezărit-o în privire, așa cum nu cred că m-a iertat vreodată că, fără voia și vina mea, îi clintisem credința, încăpățânată și aproape copilărească, în onestitatea, decența și loialitatea semenilor săi...

3.3. Iată că, rând cu rând, încercarea mea de a da acestor gânduri o ordine măcar formal similară celebrelor cursuri ale Profesorului devine tot mai dificilă, iar numerele puse în fața paragrafelor corespund tot mai puțin unei cronologii a deceniilor trăite alături de Domnia Sa, deși, aparent, ea ar fi trebuit să fie simplă: profesor, coleg, camarad, șef. Nu știu, de altfel, dacă aș putea adăuga ceva legat de perioada în care G. G. Neamțu a fost *șef de catedră*: strict administrativ, G. G. Neamțu-*șeful* nu a fost cu nimic diferit de G. G. Neamțu–*profesorul*: aceeași seriozitate, rigoare și meticulozitate, același bun-simț aproape exagerat, cu care a încercat să readucă în catedră, după ani, atât cât s-a putut, atmosfera de imparțialitate, corectitudine, solidaritate și colegialitate pe care o trăisem și eu în primii mei ani la catedră și a căror nostalgie o avea, cu siguranță, chiar mai mult decât mine.

Și poate și de aceea, îmi amintesc de acei ani și cu o imensă tristețe: retragerea sa de la șefia departamentului, deși ar fi putut să continue până la pensionare – fie și doar legal, ca să nu mai invoc alte argumente, deopotrivă profesionale și sentimentale –, m-a debusolat și mi s-a părut, oricât de ciudat ar suna asta, o imensă nedreptate făcută mie și nouă celorlalți, iată, singura nedreptate pe care știu să o fi fă-

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

cut cuiva Profesorul. Și a fost, cred, unul din marile mele eșecuri, căci nici unul dintre argumentele mele, raționale sau emoționale, nu l-au făcut să se răzgândească

Dintr-o altă perspectivă însă, în ce mă privește, l-am simțit, și înainte ca el să ocupe această funcție, și după ce am preluat-o eu, tot ca... *șeful* meu. Știu că nu i-a plăcut niciodată să îi spun așa. Cu toate acestea, am făcut-o și o mai fac și acum, evident nu din dorința de a-l supăra, ci mai degrabă „profitând" de acel statut ierarhic: căutasem de mult și un alt apelativ decât acela de *profesor*, unul care să subsumeze toate ipostazele în care îl priveam: îndrumător, model, creator de școală; desigur, mai adecvat ar fi fost *mentor* sau *maestru*, dar sunt sigură că, oricât de real ar fi sentimentul din spatele lor, cuvintele acestea sună prea pretențios ca să îmi permită vreodată să mă adresez astfel. Și atunci a fost și a rămas *Șeful*...

4. Ce îmi e însă absolut imposibil să îmi dau seama este când toate cele pomenite deja – și multe altele nescrise aici – s-au transformat în *prietenie*. Una onorantă, la care nu îndrăzneam să sper; una care venea să se adauge peste toate care erau deja acolo: respect, admirație, gratitudine, încredere, apropiere. Și mai cred că acest lucru nu era cu putință fără toate acestea, dar nici doar în virtutea lor. Știu, așadar, doar că s-a întâmplat; mai precis, că Domnia Sa a făcut, neîntâmplător, ca această prietenie să se... întâmple.

Iar atunci, pe lângă tot ce învățasem, am realizat că împărtășeam amândoi mai multe decât aș fi crezut și... am continuat să învăț. Am descoperit, astfel, că marele Profesor avea și o pasiune mai mare decât gramatica – *familia*. M-am regăsit de fiecare dată în căldura cu care vorbește despre ai săi – de la distinsa și puternica sa Doamnă, la copii și, acum nepoți – și în convingerea cu care crede că, oricât de mare ar fi împătimirea în ale profesiei, nu poți fi împlinit decât având o familie, împreună cu care îți găsești echilibrul și liniștea necesare. Și am mai aflat și că marele gramatician face, cu o aproape la fel de mare plăcere și îndemânare, și altceva decât teorii și analize gramaticale, încât tot ce e lemn riscă să fie... interpretat și transformat, sub mâna lui, în cabană, lambriuri, piese de mobilier...

Astfel, cu trecerea anilor, poveștile noastre au continuat să se spună tot mai firesc și mai despre... toate: de la dileme gramaticale, la lucrurile care contează în viață; de la subiecte de examene, la mândria de a fi părinte; de la peripeții în inspecții, la bucuria de a fugi, la sfârșit de săptămână, la casele de la țară; de la interpretări sintactice, la grile de admitere sau la cireșii care au rodit sau nu în livada fiecăruia.

Și așa cum ajunsesem, altădată, să-i înțeleg subtilitatea ironiilor, prietenia cu Domnia Sa m-a făcut să pot înțelege, cu siguranță nu întotdeauna, dar de cele mai multe ori, ce simte și dincolo de cuvinte, din gesturi abia perceptibile: știu aproape mereu dacă îl bucură sau întristează ceva, dacă e preocupat sau doar plictisit, dacă e încântat sau dezamăgit. L-am văzut sau simțit de atâtea ori fericit – pentru o reușită a unuia dintre copiii săi, pentru o controversă sintactică rezolvată, dar și pentru o altă cameră lambrisată cu mâna lui. L-am văzut uneori emoționat și l-am surprins, e drept, doar o dată, fără cuvinte, în urmă cu cinci ani, la o altă aniversare rotundă. Și l-am simțit și mâhnit, cel mai adesea de impostură, oportunism și superficialitate. Am învățat, *Gabi*, și din toate astea...

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)

5. Și pentru că am mărturisit atâtea lucruri învățate de la Domnia Sa, trebuie să recunosc că sunt și unele cu care cred că nu am reușit nici măcar să mă obișnuiesc. În primul rând, nu am reușit să deprind acea frumoasă, dar prea adeseori riscantă, naivitate a Profesorului de a-și judeca toți semenii exclusiv după propriile valori și standarde, după propria corectitudine. Iertare, Domnule Profesor, dar asta nu pot... Căci, am mai spus-o, m-au durut prea tare, în câteva rânduri, tristețea și mirarea cu care l-am văzut realizând uneori că bunătatea, însoțită de jena de a dezvălui impostura unora, poate fi îngrozitor răstălmăcită și i se poate întoarce împotrivă; că preabunul său simț și prea multa îngăduință pot fi răsplătite cu ingratitudine și impertinență.

Apoi, mai presus de orice, știu sigur ce nu vreau și nu voi putea niciodată să învăț: și anume să fac, de fiecare dată când ajung la facultate, altceva decât ceea ce fac acum: să mă grăbesc spre ușa cabinetului nostru, amintindu-mi, de fiecare dată, acel exemplu al Profesorului: *Pe la poarta cui mi-i drag, / Treabă n-am, dar tot îmi fac...*: apoi să sper că ușa e deja deschisă, deci *proful, șeful, Gabi* e acolo; sau, dacă trebuie eu însămi să o deschid, să caut repede din priviri o haină în cuierul din fața ușii sau să fac, aproape în fugă, câțiva pași, căutând țigara stinsă în scrumieră, semn că e acolo și urmează o poveste, gramaticală sau nu; să aștept să aud familiarul *mai bem sau nu cafeluța aia?*. Și nu voi învăța niciodată să nu îi cer sfatul – într-ale gramaticii, ale catedrei, ale prieteniei…

Dacă rândurile de față ar fi o lucrare de examen la Profesor, mă întreb, acum, la final, dacă l-aș trece, la cât de multe au rămas nescrise, nemărturisite; apoi, inevitabil, cronologia sentimentală a ratat rigoarea necesară cu care m-a obișnuit; nici concluzii nu pot să am, căci... al doilea sfert de veac alături de Domnia Sa abia a început.

Mă poate salva doar tema aleasă, căci a fost... subiect la alegere. Și abia acum îl pot formula, dând și un titlu: *relația – creatorul și organizatorul termenilor*. Căci, de fapt, despre asta, sunt, Domnule Profesor, toate cele de mai sus: despre *relația* mea cu *profesorul, mentorul, colegul, șeful și prietenul* G. G. Neamțu; despre privilegiul de a fi acceptată *de* și *împreună cu* dumneavoastră într-o *sintagmă*, structură binară prin excelență; analiza ei nu e ușoară, nici din perspectiva... organizării lineare, nici din cea a planurilor conținut/expresie; dar *unicitatea* ei e, cu siguranță, deja axiomatică.

Iar pentru toate acestea,

DOMNULE PROFESOR, URAREA MEA DE *LA MULȚI ANI!* TREBUIE ÎNSOȚITĂ DE UN NEÎNCETAT *MULȚUMESC!*

DAIANA CUIBUS
Şef al Departamentului de limbă română
şi lingvistică generală

BDD-V4102 © 2015 Argonaut
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:01:26 UTC)